

“De ‘dorpsgekkies’ kende ik. Maar een moeder met kind in de crisisopvang?”

Ik had geen benul dat dat in Nederland bestond.”

In gesprek met Joris Stavenga, beleidsadviseur LIMOR, over 25 jaar maatschappelijke opvang.

Een zilveren jubileum in de maatschappelijke opvang. Is er dan nog iets dat indruk maakt? Joris Stavenga (46) lacht bescheiden: “Het blijft altijd indrukwekkend wanneer een ‘vergeten mens’ zichtbaar wordt. Daar kan niets tegenop.”

Vijfentwintig jaar geleden solliciteerde Joris als nachtportier bij de crisisopvang van LIMOR – destijds het Nederlandsch Leger des Heils. “In de nacht werken en overdag studeren. Dat was het plan. Het liep anders: na het gesprek liep ik de deur uit als begeleider.”

Andere kant van de medaille

Zijn eerste avonddienst maakt een onuitwisbare indruk. “Een moeder met haar kind - op de vlucht voor huiselijk geweld - belde aan. Al haar bezittingen pasten in twee Aldi-tassen. Terwijl ik een knuffelbeertje en kleurpotloden haalde, dacht ik: ‘Gebeurt dit echt in Nederland?’ Als zoon van een basisschool-directeur groeide ik beschermd op in een lieflijk dorpje. Natuurlijk kende ik de ‘dorpsgekkies’ – zoals mensen ze noemden - en de doorgewinterde daklozen in de stad, maar dit kwam veel dichterbij. Hier zag ik de andere kant van de medaille.”

Wat raakte je zo aan deze aanblik?

“De verlorenheid, de eenzaamheid. Ze hadden alleen elkaar en hun verhaal nog. De crisisopvang was een nieuw begin in hun leven, maar je zag de pijn getekend op hun gezichten.”

Toch pakte je - na deze eerste schok - niet alsnog je oorspronkelijke studieplannen op.

“De heftige problematiek fascineerde me tegelijkertijd. Ik leerde veel van de manier waarop deze mensen in het leven stonden. En ik wilde graag iets doen voor de ‘vergeten’ groep mensen. Zorgen dat zij weer gezien worden vond - en vind - ik het allermooist.”

‘Ik houd van innoveren’

Tijdens zijn loopbaan bij LIMOR verandert Joris regelmatig van functie: van begeleider naar coördinator, van manager naar beleidsadviseur. Heeft hij die afwisseling nodig? “Zeker! Ik ontwikkel mezelf graag en houd van innovatie,” reageert hij. Zijn drive om te vernieuwen uit zich in verschillende zorgconcepten die hij op poten zet. “Ik ben in mijn element als ik creativiteit toevoeg aan mijn werk en ideeën bedenken die anderen verder helpen.” Zo kijkt hij met trots terug op het Buddyhuis: een voormalig studentenpand waarin zes ex-daklozen met elkaar samenleefden.

“Het fascineert me hoe ver je kunt komen als je uitgaat van vertrouwen en gelijkwaardigheid.”

Enthousiast vertelt hij: “Tijdens het opstarten van Housing First (*het direct aanbieden van een woning aan een dakloze -red.*) vroeg een collega: ‘Moeten we dit concept niet aan daklozen zelf voorleggen?’ Dat triggerde mij. Zo ontstond het Buddyhuis, want wat bleek? Voor sommige daklozen was de stap van de straat naar een eigen woning te groot. Als buddy’s samenwonen – om elkaar te ondersteunen – zagen ze wél zitten. We gaven hen het vertrouwen en budget om alles zelf te regelen. Met succes! We haalden zelfs de landelijke media.” Met een glimlach: “Daar kan ik echt van genieten. Het fascineert me hoe ver je kunt komen als je uitgaat van vertrouwen en gelijkwaardigheid.”

Waarom is dit zo belangrijk voor je?

Achteroverleunend in zijn stoel denkt hij na. “Omdat daklozen snel een stigma krijgen. Kom maar eens uit zo’n hokje als je er eenmaal in zit. En oordelen is verleidelijk, weet ik uit eigen ervaring. Toen mijn dochter begon met paardrijden, noemde ik paarden – tot haar ergernis – groot, onvoorspelbaar en vies. Precies zoals mensen naar daklozen kunnen kijken. Daarom train ik mezelf iedere dag om met een open blik te blijven kijken.”

Wat brengt een andere manier van kijken jou?

“Verwondering. Het is juist de kunst om te zien wat er niet is. Als ik nu in de manege van mijn dochter kom, probeer ik contact te maken met de paarden.” Met een twinkeling in zijn ogen: “Vind ik nog steeds een beetje spannend hoor. Ik vind het ontzettend knap dat zij heer en meester is op zo’n machtig dier.”

Spanningsveld

Mensen in hun kracht zetten zit Joris in zijn bloed. In zijn jaren als manager kan hij dit naar hartenlust doen. “Ik genoot enorm van deze tijd. Toen de eisen rondom financiering strenger werden, kwam de nadruk steeds meer te liggen op verantwoording. Een spanningsveld ontstond. Naast alle teams en locaties die ik aanstuurde werd het veel. Te veel.” Na een slok koffie vervolgt hij: “Dat toegeven was moeilijk, want ik voelde me verantwoordelijk. Had bewijsdrang. Ik was toch die innoverende manager die altijd alles in de hand had?” Nadat Joris vertrok, werd zijn takenpakket herverdeeld onder meerdere managers. “Toen besepte ik dat ik te veel hooi op mijn vork had gehad. Door stil te staan en me kwetsbaar op te stellen, openden zich nieuwe deuren. Die van beleidsadviseur om precies te zijn.”

Hielp deze verandering om weer meer bij jezelf te komen?

“Nou, dat duurde even. Ik moest er echt ingroeien. De beleidsafdeling stond bekend als een eindstation; van daaruit verliet je de organisatie via de achterdeur.” Lacht. Om er snel aan toe te voegen: “Maar dat veranderde snel. Als beleidsadviseur kan ik mijn ei kwijt in visieontwikkeling. En in alles wat ik doe probeer ik enthousiasme over te brengen. Hoe kunnen we van ‘moetjes’ een ‘moet-je-willen’ maken?”

Naast zijn werk bij LIMOR is Joris tijdelijk voorzitter van de Raad van Toezicht van het KOC (primair onderwijs) en participeert hij in de cliëntenraad van het UMCG. Is hij zo’n bezige bij? “Ik draag graag bij in levens van kwetsbare mensen. Daarnaast vind ik de manier waarop organisaties zich bewegen reuze interessant. De masterclass strategie – die ik onlangs volgde bij Nyenrode – helpt mijn blik te verruimen. Technologie ontwikkelt zich razendsnel. Welke stappen zetten we? Waar staan we over 25 jaar als we hier weer zitten?”

Zien we jou dan nog bij LIMOR?

Schaterlacht. “Ik sluit het niet uit. Nee, zonder gekheid, ik weet het niet. Heb nooit aan carrièreplanning gedaan. Deze nuchtere Groninger doet wat hij leuk vindt en probeert daar zoveel mogelijk van te genieten. Want de tijd vliegt.”

Joris met één van de eerste Housing First cliënten